

Wetenswaardigheden over Zelzate, met inbegrip van wat geschiedenis.

Notities van Guy Verhelst.

Al meer dan twintig jaar wonen wij in Zelzate, in de wijk Debbautshoek.

De gemeente Zelzate ligt aan het kanaal Gent-Terneuzen, in België vlakbij de Nederlandse grens.

Het ligt in het oosten van het Meetjesland (=zandig Vlaanderen), bijna aan de grens met het Land van Waas (=de Scheldepolders). Het ligt zo op een vijftal meter boven zeespiegelniveau. Zelzate is 1378 ha groot.

De gemeente Zelzate behoort bestuurlijk tot het kanton Assenede, arrondissement Eeklo en gerechtelijk tot het kanton Zelzate, arrondissement Gent.

Tekenend voor Zelzate is **Mietje Stroel**, het meisje dat paste waar het haar paste. Door een smokkelaar op het Zelzaats stort opgevoed, heeft deze vondeling nu een standbeeldje vlak voor het gemeentehuis, en zelfs een eigen museum.

Zelzate biedt ook onderdak aan het museum van de Tweede Gidsen, een ondertussen opgeheven deel van het Belgisch leger. 60 jaar geleden hebben deze gidsen in Zelzate strijd geleverd. Als herinnering aan die gevechten staat nu een pantservoertuig te kijk. De gidsen voerden strijd tijdens de tweede wereldoorlog. Tijdens de eerste wereldoorlog was de toenmalige brug van Zelzate al opgeblazen

Het **kanaal van Gent naar Terneuzen** begon als een vaart. De Sasse Vaart was aangelegd om vanuit Gent een verbinding met de zee te hebben zonder de omweg langs de Schelde te gebruiken en zonder Antwerpen te moeten aandoen. De Westerschelde lag toen nog dieper in het land. Om overslag te vermijden werd de landdijk doorbroken met een sluis: dit is nu het Sas van Gent.

Tevens was de vaart een welkom hulpmiddel als afwatering om overstromingen te vermijden. De Schelde trok zich echter verder terug, en door de godsdienstoorlogen was de weg naar het noorden geblokkeerd. De Sasse vaart werd modderig en slijkerig, en de Gentenaars

gebruikten de Brugse vaart voor hun verbinding met de zee.

Twee eeuwen was er geen brug en moesten de Zelzatenaren (aangehaald in een brief van Maria Elisabeth van 17 oct 1740) pontgelden aan Gent betalen. In 1779 kwam de eerste draaibrug over de vaart.

In 1823 besliste koning Willem om de Sasse Vaart te verlengen naar Terneuzen. Vier jaar later was het zover: op het *canaal van Neuzen op Gent, geopend den XVIII November 1827*, voeren er weer zeeschepen. Toen België zich van Nederland los maakte, was het weer een tijd voorbij. Nadien werd het kanaal goed onderhouden, steeds verder uitgediept en verbreed. Als nodig werd de bedding verlegd. In de Astridlaan, waar wij nu wonen, is de grond afkomstig van uitdieping van het kanaal, tussen de twee wereldoorlogen.

Zelzate is reeds zeer vroeg een industriële gemeente geworden. In de XIXde eeuw had Zelzate verschillende fabrieken op haar grondgebied, en zelfs 6 windmolens. Er zullen nu weer windmolens komen, dit om electriciteit te leveren.

Zelzate kende een zeer sterke uitbreiding door de vestiging van de staalfabriek **SIDMAR** in de jaren 1960. ARBED had reeds in 1928 grond gekocht, maar door de crisis toen, was het daarbij gebleven. Naarmate de eenwording van Europa vorderde was een goede inplanting voor hun staalfabriek onontbeerlijk. In 1960 werd het kanaal uitgediept en verbreed, en in 1962 werd de NV SIDMAR opgericht. De uitgebreide werkgelegenheid bracht nieuwe mensen naar Zelzate.

Het oorlogsmuseum

